

INSTYTUT TURYSTYKI

**PRZYJAZDY TURYSTÓW ZAGRANICZNYCH
DO WARSZAWY
W 1996 ROKU**

Opracował:
Jerzy Łaciak

Warszawa 1997

BIBLIOTEKA IT
Archiwum Prac
Naukowe-Badawczych

A-1758

Material opracowany
na zlecenie
Stołecznego Biura Informacji
i Promocji Turystyki.

Uwagi wstępne

W 1993 roku Instytut Turystyki na zlecenie Urzędu Miasta Warszawy i Urzędu Kultury Fizycznej i Turystyki przeprowadził badania dotyczące przyjazdowego zagranicznego ruchu turystycznego do Warszawy¹. Podstawowe parametry na potrzeby końcowego raportu tzn. wielkość ruchu turystycznego w Warszawie i wielkość jego podstawowych segmentów zostały opracowane na podstawie badań prowadzonych od kilku lat przez Instytut Turystyki na przejściach granicznych, natomiast dokładna struktura cudzoziemców przyjeżdżających do Warszawy - na bazie badań przeprowadzonych w Warszawie (w dwóch turach) na próbie ponad 2000 osób.

Analiza na potrzeby tego opracowania dotyczącego przyjazdów turystów zagranicznych do Warszawy w 1996 roku została dokonana wyłącznie na podstawie wyników badań prowadzonych na przejściach granicznych; punktem odniesienia także i tym razem były wyniki badań zrealizowanych w Warszawie w 1993 roku oraz wyniki badań prowadzonych na przejściach granicznych dotyczące lat 1994-95.

Wyniki obu badań tzn. badań przeprowadzanych na przejściach granicznych i badań przeprowadzonych w Warszawie ze względów metodologicznych nie mogą być bezpośrednio porównywane. Można jednak, posiłkując się badaniami granicznymi z 1996 roku i porównując je z podobnymi przeprowadzonymi w latach 1993-95, szacować zmiany jakie zaszły w stosunku do roku 1993, dla którego podstawą były badania przeprowadzone w Warszawie na próbie 2000 zagranicznych turystów.

Zatem nie wszystkie wyniki mogą być bezpośrednio porównywane, ale można wykazać tendencję zmian, które zostały zasygnalizowane w tabelach charakteryzujących przyjazdy turystów z poszczególnych krajów (grup krajów).

Badania graniczne prowadzone są inną metodą i na innej próbie niż badania prowadzone w 1993 roku w Warszawie m.in. różnią się kafeteriami odpowiedzi, zasadami dopuszczającymi jedną lub więcej odpowiedzi na zadane pytanie, przyjętymi przedziałami badanych cech np. wieku.

Niemniej spróbowano z dostępnego materiału wydobyć cechy charakteryzujące zagraniczny ruch przyjazdowy do Warszawy w 1996. W wielu miejscach jest to z powyższych względów charakterystyka nie dość wnikliwa, ale tak jak w przypadku podobnego opracowania dotyczącego lat 1994-95, tam gdzie podjęto się mówić o istotnych zmianach uwzględniono wyniki uznane za wiarygodne.

W 1996 roku badania na wylosowanych przejściach granicznych prowadzono sześć razy: na przełomie marca i kwietnia, w maju, lipcu, wrześniu, listopadzie i grudniu. Zrealizowano łącznie 11 157 ankiet.

¹ Z. Gereluk-Lubowicz, J. Łaciak: *Analiza przyjazdowego zagranicznego ruchu turystycznego do Warszawy*, Instytut Turystyki, Warszawa 1994

I. Podstawowe informacje o zagranicznym ruchu turystycznym w Warszawie

1. Wielkość zagranicznego ruchu turystycznego w Warszawie

Turyści zagraniczni to cudzoziemcy, którzy spędzili co najmniej jeden nocleg w odwiedzanym kraju, a nie pozostali w nim dłużej niż jeden rok.

Liczba przyjazdów cudzoziemców do Polski regularnie wzrasta. Według szacunków Instytutu Turystyki wzrasta również liczba turystów².

Instytut Turystyki przyjął dwa warianty oszacowania proporcji wizyt jednodniowych i przyjazdów turystycznych: optymistyczny i umiarkowany.

Według danych GUS w 1996 roku Polskę odwiedziło 87,4 mln cudzoziemców, a według szacunków Instytutu Turystyki było wśród nich: według wariantu optymistycznego 19,4 mln turystów, według wariantu umiarkowanego 16,3 mln. Natomiast do Warszawy w tym samym 1996 roku przyjechało według wariantu optymistycznego 5,6 mln turystów zagranicznych, według wariantu umiarkowanego 4,7 mln.

Tabela 1. Przyjazdy turystów zagranicznych do Warszawy w latach 1993-1996 (w mln)

Kraje	Scenariusz optymistyczny				Scenariusz umiarkowany			
	1993	1994	1995	1996	1993	1994	1995	1996
Niemcy	1,3	0,950	1,5	1,5	1,0	0,5	1,0	1,2
Kraje b. ZSRR	2,1	2,850	1,9	2,7	1,6	2,7	1,7	2,2
Wszystkie inne kraje	1,1	1,6	1,8	1,4	1,1	1,5	1,7	1,3
Razem	4,5	5,4	5,2	5,6	3,7	4,7	4,4	4,7

² W. Bartoszewicz, *Przyjazdy turystów zagranicznych do Polski w 1996 r.* Instytut Turystyki, Warszawa 1997

2. Struktura zagranicznego ruchu turystycznego w Warszawie według podstawowych kryteriów

Na podstawie badań prowadzonych na przejściach granicznych dokonano szacunków, które pokazują ogólny obraz struktury zagranicznego ruchu turystycznego w Warszawie w 1996 roku według podstawowych kryteriów.

a) wariant intensywny (optymistyczny)

Kraje i grupy krajów, których udział w przyjazdach do Warszawy w 1996 roku był największy przedstawia tabela 2.

Tabela 2. Przyjazdy do Warszawy w latach 1993-96 według krajów (grup krajów) o największej frekwencji (wariant optymistyczny)

Kraje (grupy krajów)	1993 (tys.)	1994 (tys.)	1995 (tys.)	1996 (tys.)
Kraje byłego ZSRR	2100	2850	1900	2700
Niemcy	1300	950	1500	1500
Kraje skandynawskie	220	140	220	110
Kraje Beneluksu	110	130	230	160
Francja	90	150	100	130
USA	80	140	130	120
Wielka Brytania	60	130	70	70
Austria	50	180	220	170
Czechy i Słowacja	50	230	220	210
Włochy	40	*	110	80
Pozostałe kraje	400	500	500	350
Razem:	4500	5400	5200	5600
W ramach krajów b. ZSRR:				
Rosja	650	1200	500	700
Białoruś	550	800	650	800
Litwa	400	300	350	200
Ukraina	250	250	200	900
Pozostałe kraje b. ZSRR	250	300	200	100
Razem:	2100	2850	1900	2700

* Brak możliwości oszacowania ze względu na zbyt małą liczbę Włochów w próbie

Z ogólnej liczby 5,6 mln wszystkich turystów zagranicznych przyjezdni jednodniowi tzn. nie korzystający w Warszawie z noclegu stanowili ok. 1300 tys., w tym ok. 700 tys. z Niemiec, ok. 400 tys. z krajów byłego ZSRR i ok. 200 tys. z pozostałych krajów. Około 450 tys. stanowili turyści korzystający w Warszawie tylko z jednego noclegu, w tym ok. 100 tys. to Niemcy, ok. 250 tys. to przyjezdni z krajów byłego ZSRR

i ok. 100 tys. to przyjezdni z innych krajów.

Z innych oprócz Warszawy dużych miast w Polsce najczęściej odwiedzane przez cudzoziemców to Poznań 1,9 mln osób, Lublin - 1,8 mln, Białystok 1,7 mln, Gdańsk 1,5 mln i Kraków 1,4 mln.

Odwiedzający Warszawę podczas tego samego pobytu w Polsce najczęściej byli również w Krakowie - 800 tys., Gdańsku - ok. 500 tys., Poznaniu - ok. 450 tys. i Białymstoku - ok. 400 tys.

b) wariant umiarkowany

Kraje i grupy krajów, których udział w przyjazdach do Warszawy w 1996 r. był największy (wg. wariantu umiarkowanego) przedstawia tabela 3.

Tabela 3. Przyjazdy do Warszawy w latach 1993-96 według krajów (grup krajów) o największej frekwencji (wariant umiarkowany)

Kraje (grupy krajów)	1993 (tys.)	1994 (tys.)	1995 (tys.)	1996 (tys.)
Kraje byłego ZSRR	1600	2700	1700	2200
Niemcy	1000	520	1000	1200
Kraje skandynawskie	220	140	220	110
Kraje Beneluksu	110	130	230	160
Francja	90	150	100	130
USA	80	140	130	120
Wielka Brytania	60	130	70	70
Austria	50	180	220	170
Czechy i Słowacja	50	130	120	170
Włochy	40	*	110	80
Pozostałe kraje	400	500	500	290
Razem:	3700	4720	4400	4700
W ramach krajów b. ZSRR:				
Rosja	500	1150	450	600
Białoruś	400	750	600	700
Litwa	300	280	300	150
Ukraina	200	240	175	700
Pozostałe kraje b. ZSRR	200	280	175	50
Razem:	1600	2700	1700	2200

* Brak możliwości oszacowania ze względu na zbyt małą liczbę Włochów w próbie.

c/ Przyjazdy cudzoziemców do Warszawy według kwartałów

Przyjazdy cudzoziemców do Warszawy w 1996 roku ogółem i według najważniejszych segmentów przedstawiono procentowo w tabeli 4.

Tabela 4. Przyjazdy do Warszawy wg. kwartałów (%)

Kwartały	Cudzoziemcy ogółem	Niemcy	Kraje byłego ZSRR	Pozostałe kraje
I	14	14	15	11
II	31	29	30	35
III	32	29	37	25
IV	23	28	18	29
Razem	100	100	100	100

W 1996 roku najwięcej gości zagranicznych odwiedziło Warszawę w drugim i trzecim kwartale. Taką samą tendencję zaobserwowano w grupie przyjezdnych z krajów byłego ZSRR. Niemcy prawie równie często przyjeżdżali również w czwartym kwartale. Inaczej wygląda sytuacja w grupie przyjezdnych z pozostałych krajów. Najwięcej, ponad jedna trzecia przyjazdów miała miejsce w drugim kwartale, podczas gdy w trzecim kwartale jedna czwarta.

d/ Przyjazdy cudzoziemców do Warszawy w sezonie turystycznym i poza sezonem.

Dla syntetycznego rozpatrzenia przyjazdów cudzoziemców do Warszawy w sezonie (lato) i poza sezonem turystycznym wyodrębniono cztery podstawowe segmenty rynku : turystów z Niemiec, z pozostałych krajów Europy Zachodniej, przyjezdnych z krajów byłego ZSRR oraz turystów z wszystkich pozostałych krajów.

Sezon turystyczny.

W sezonie 1996 najpopularniejszą formą przyjazdów cudzoziemców do Warszawy były przyjazdy indywidualnie organizowane (szacuje się, że w skali całego roku stanowiły ok. 82% wszystkich przyjazdów). Właśnie w taki sposób z Niemiec i z pozostałych krajów Europy Zachodniej przybyło do Warszawy najwięcej gości - odpowiednio 61% i 78%. Jednak przyjazdy indywidualnie organizowane zdecydowanie dominowały wśród przyjazdów z krajów byłego ZSRR - 96%.

W lecie 1996 roku cudzoziemcy przyjeżdżali głównie samochodem (w skali całego roku prawie 60%, na drugim miejscu był samolot - 16%); w przypadku Niemców - 68%, obywateli krajów byłego ZSRR - 57%.

Główne cele przyjazdów do Polski osób odwiedzających Warszawę w okresie letnim to dla turystów z Niemiec - interesy (41%), typowa turystyka (37%) oraz odwiedziny u krewnych i znajomych (9%). Dla pozostałych krajów Europy Zachodniej

zasadnicze znaczenie mają przede wszystkim interesy (36%) oraz typowa turystyka (27%). Dla przyjezdnych z krajów byłego ZSRR podobnie jak w latach poprzednich najważniejsze były interesy (54%). Wśród turystów z pozostałych krajów dominowały motywy czysto turystyczne (39%).

Okres poza sezonem turystycznym

W 1996 roku poza sezonem turystycznym najwięcej turystów z Niemiec i krajów byłego ZSRR przybyło do Warszawy organizując sobie przyjazd całkowicie indywidualnie - odpowiednio 81% i 76%. Spośród przyjezdnych z krajów byłego ZSRR 22% przyjechało w zorganizowanych grupach (w 1994 roku - 26%; w 1995 r. - 24%). Z innych oprócz Niemcy krajów Europy Zachodniej 26% przyjechało w zorganizowanych grupach, 68% - całkowicie indywidualnie.

Poza sezonem turystycznym Niemcy i przyjezdni z krajów byłego ZSRR najczęściej korzystali z samochodu - odpowiednio 78% i 44%. W przypadku sąsiadów ze Wschodu istotne znaczenie miał także autokar - 57%. Z krajów Europy Zachodniej (poza Niemcami) i z grupy pozostałych krajów korzystano głównie z samolotu odpowiednio - 30% i 53% oraz z samochodu - 52% i 58%; przyjezdni z Europy Zachodniej również z autokaru - 21%.

Poza sezonem turystycznym Niemcy przyjeżdżali do Polski (również do Warszawy) w celach poznawczych (typowa turystyka) - 35% oraz w interesach - 34%; turyści z innych krajów Europy Zachodniej również w celach poznawczych - 36%. U przyjezdnych z krajów byłego ZSRR dominowały cele handlowe : zakupy (24%), interesy (58%).

e/ Cechy charakterystyczne przyjazdów do Warszawy w latach 1993-1996

Tabela 5. Odsetki cudzoziemców przebywających w Warszawie, którzy odwiedzili również inne duże polskie miasta (%)

1993	1994	1995	1996
Rosja			
Wrocław 5	Białystok 30	Białystok 7	Kraków 19
Szczecin 3	Szczecin 12	Częstochowa 4	Białystok 16
Poznań 3	Lublin 6	Lublin 4	Poznań 7
	Poznań 5	Poznań 3	
Inne kraje byłego ZSRR			
Białystok 17	Białystok 22	Lublin 13	Białystok 12
Poznań 9	Lublin 9	Poznań 10	Lublin 4
Katowice 9	Poznań 8	Gdańsk 8	Kraków 4
Łódź 8	Gdańsk 5	Kraków 5	Gdańsk 3
Niemcy			
Kraków 7	Poznań 6	Kraków 10	Poznań 14
Gdańsk 7	Kraków 4	Poznań 8	Gdańsk 13
Poznań 6	Gdańsk 3	Gdańsk 7	Kraków 10
Łódź 5	Wrocław 3	Wrocław 3	Wrocław 6
Kraje skandynawskie			
Kraków 44	Kraków 30	Kraków 44	Kraków 19
Gdańsk 44	Szczecin 16	Częstochowa 39	Gdańsk 11
Wrocław 26	Gdańsk 16	Gdańsk 8	Poznań 8
Szczecin 21	Częstochowa 13	Szczecin 3	Wrocław 6
Poznań 11	Poznań 11		Szczecin 5
Kraje Beneluksu			
Kraków 17	Kraków 12	Poznań 61	Kraków 40
Wrocław 16	Poznań 11	Kraków 58	Gdańsk 31
Poznań 15	Białystok 6	Częstochowa 51	Poznań 20
Gdańsk 13	Gdańsk 6	Wrocław 4	Wrocław 3
Łódź 11	Szczecin 5	Gdańsk 3	
Francja			
Kraków 29	Kraków 56	Kraków 39	Kraków 51
Poznań 27	Częstochowa 50	Gdańsk 27	Gdańsk 48
Gdańsk 22	Poznań 44	Poznań 14	Poznań 45
Szczecin 18		Wrocław 3	Szczecin 7
Częstochowa 17		Częstochowa 3	
Wielka Brytania			
Kraków 26	Kraków 7	Gdańsk 33	Kraków 13
Częstochowa 13	Gdańsk 6	Kraków 12	Gdańsk 12
Poznań 12	Katowice 3	Poznań 11	Szczecin 8
Katowice 11	Częstochowa 3	Wrocław 5	Częstochowa 8
Gdańsk 8			Poznań 7

1993	1994	1995	1996
Austria			
Poznań 12	Kraków 48	Kraków 64	Kraków 18
Kraków 10	Wrocław 41	Częstochowa 36	Gdańsk 13
Częstochowa 8	Gdańsk 13	Gdańsk 36	Wrocław 12
Gdańsk 5	Poznań 5	Poznań 31	Częstochowa 12
Czechy i Słowacja			
Kraków 20	Wrocław 45	Kraków 12	Kraków 30
Gdańsk 13	Kraków 26	Wrocław 11	Wrocław 20
Wrocław 9	Poznań 15	Katowice 9	Katowice 15
Katowice 7		Poznań 4	Poznań 4
Częstochowa 7			Łódź 3

Tabela 6. Średnia długość pobytu w Warszawie* (średnia liczba noclegów)

Kraj (grupa krajów)	1993	1994	1995	1996
Niemcy	3,5	4,1	3,2	5,3
Rosja	2,8	2,9	4,8	7,7
Inne kraje b. ZSRR	2,9	3,0	3,2	4,3
Czechy i Słowacja	5,3	4,2	4,1	8,6
Austria	2,8	4,2	4,0	10,5
Kraje Beneluksu	4,4	3,9	2,1	5,9
Francja	3,5	2,9	3,0	5,7
Wielka Brytania	4,2	3,0	3,1	4,6
Kraje skandynawskie	3,5	2,9	2,6	7,4
Inne kraje europejskie	5,2	5,0	4,0	7,5
USA	6,2	7,0	5,4	18,7
Wszystkie pozostałe kraje	4,1	6,3	2,5	12,1

* Na podstawie badań prowadzonych na przejściach granicznych w latach 1993-1996. Dotyczy turystów, którzy spędzili w Warszawie co najmniej jedną noc.

Tabela 7. Długość pobytu w Warszawie w 1996 roku (liczba noclegów)

Kraj (grupa krajów)	Warszawa		
	1-3	4-7	8 i więcej
Niemcy	48	33	19
Rosja	24	40	36
Inne kraje b. ZSRR	56	24	20
Czechy i Słowacja	8	44	48
Austria	22	28	50
Kraje Beneluksu	25	55	20
Francja	28	46	26
Wielka Brytania	46	36	18
Kraje Skandynawskie	26	39	35
Inne kraje europejskie	19	36	45
USA	3	20	77
Wszystkie pozostałe kraje	8	31	61
Włochy	14	24	62

Tabela 8*. Wykorzystywana baza noclegowa (w %)

Rodzaj bazy noclegowej	Niemcy				Rosja				Pozostałe kraje b. ZSRR				Francja			
	93	94	95	96	93	94	95	96	93	94	95	96	93	94	95	96
hotel, motel i inna typu hotełowego	44	b.z.	b.z.	—	23	++	++	++	19	+++	+++	++	60	++	++	+
kwatery prywatna, pensjonat	12	b.z.	++	b.z.	34	---	---	—	24	b.z.	+	b.z.	5	b.z.	+	b.z.
camping	6	b.z.	—	—	6	b.z.	—	b.z.	8	b.z.	b.z.	—	7	b.z.	—	—
mieszkanie rodziny lub znajomych	30	b.z.	---	---	11	—	---	b.z.	17	—	---	—	21	---	---	---
inna	—	b.z.	b.z.	b.z.	1	++	b.z.	+	8	—	—	++	0	b.z.	b.z.	b.z.
nie nocowano w Warszawie	8	+	++	+++	25	—	+++	---	24	---	---	—	7	b.z.	+	++

Tabela 8. cd.

Rodzaj bazy noclegowej	Wielka Brytania				Kraje skandynawskie				Kraje Beneluksu				USA			
	93	94	95	96	93	94	95	96	93	94	95	96	93	94	95	96
hotel, motel i inna typu hotelowego	48	+++	+++	—	47	+	+++	—	37	+++	+++	++	67	—	---	—
kwatera prywatna, pensjonat	11	—	b.z.	b.z.	19	—	---	—	8	b.z.	b.z.	b.z.	8	b.z.	+	+++
camping	3	b.z.	b.z.	b.z.	2	b.z.	b.z.	b.z.	16	b.z.	---	---	1	b.z.	b.z.	b.z.
mieszkanie rodziny lub znajomych	32	—	----	----	15	+	---	—	18	b.z.	—	---	16	—	++	—
inna	0	b.z.	b.z.	b.z.	4	—	—	b.z.	1	b.z.	b.z.	b.z.	—	b.z.	b.z.	b.z.
nie nocowano w Warszawie	6	—	b.z.	+++	13	b.z.	b.z.	++	20	—	---	+	8	++	++	++

Kolumny dotyczące lat 1994- 1996 są porównaniem do danych dotyczących 1993 roku.

* Oznaczenia w tabelach 8-11:

+++	bardzo duży wzrost (rzędu co najmniej dwudziestu kilku procent)
++	duży wzrost (o kilkanaście procent)
+	wzrost (o kilka procent, ale powyżej błędu statystycznego)
b.z.	bez zmian (ewentualnie niewielka zmiana w granicach błędu statystycznego)
—	spadek (o kilka procent, ale powyżej błędu statystycznego)
----	duży spadek (o kilkanaście procent)
-----	bardzo duży spadek (rzędu co najmniej dwudziestu kilku procent)

Tabela 9. Forma organizacyjna przyjazdu (w %)

Forma organizacyjna	Niemcy				Rosja				Pozostałe kraje b. ZSRR				Francja				Wielka Brytania			
	93	94	95	96	93	94	95	96	93	94	95	96	93	94	95	96	93	94	95	96
Z wycieczką zorganizowaną przez biuro podróży	14	+	11	12	32	b.z.	43	21	9	---	19	13	20	+++	44	47	11	b.z.	33	7
Indywidualnie, ale za pośrednictwem biura podróży	8	b.z.	10	13	16	---	8	3	15	---	15	1	13	-	13	9	17	---	18	12
Indywidualnie	78	-	79	75	52	++	49	76	75	+++	66	86	67	---	43	44	72	+	49	81

Tabela 9 c.d.

Forma organizacyjna	Kraje skandynawskie				Kraje Beneluksu				USA			Czechy i Słowacja		Austria	Włochy
	93	94	95	96	93	94	95	96	94	95	96	95	96	96	96
Z wycieczki zorganizowanej przez biuro podróży	8	---	54	10	10	15	59	39	b.z.	9	20	6	5	26	32
Indywidualnie, ale za pośrednictwem biura podróży	26	---	16	7	11	10	7	10	-	17	10	1	6	1	3
Indywidualnie	66	+++	30	83	79	75	34	51	+	74	70	93	89	73	65

Tabela 10. Wykorzystywany środek transportu* (w %)

Środek transportu	Niemcy				Rosja				Pozostałe kraje b. ZSRR				Francja				Wielka Brytania		
	93	94	95	96	93	94	95	96	93	94	95	96	93	94	95	96	93	94	96
samolot	21	+	4	12	3	b.z.	7	14	5	b.z.	4	1	40	---	8	11	54	++	20
samochód	46	---	89	78	4	+++	39	32	16	+++	67	59	22	---	53	44	21	---	73
pociąg	18	+	2	3	79	---	12	39	70	---	16	29	16	+	2	1	13	+++	2
autokar	14	+	5	7	10	+++	42	15	3	+++	13	11	17	+++	37	44	6	b.z.	5

Tabela 10. cd.

Środek transportu	Kraje skandynawskie *				Kraje Beneluksu				USA				Czechy i Słowacja		Włochy	Austria
	93	94	95	96	93	94	95	96	93	94	95	96	95	96	96	96
samolot	43	b.z.	b.d.	b.d.	23	—	8	23	62	+	89	69	0	4	13	47
samochód	22	—	b.d.	b.d.	37	b.z.	39	41	5	—	11	15	97	87	67	40
pociąg	25	+	b.d.	b.d.	23	+	2	3	26	+	0	0	1	4	0	2
autokar	5	—	b.d.	b.d.	10	b.z.	51	33	5	b.z.	0	16	2	5	21	11

* brak wiarygodnych danych do określenia środków transportu dla turystów ze Skandynawii

Tabela 11. Dane społeczno-demograficzne turystów zagranicznych w Warszawie w latach 1993-96 w (%)

	Niemcy				Rosja				Pozostałe kraje b. ZSRR				Francja			
	93	94	95	96	93	94	95	96	93	94	95	96	93	94	95	96
Płeć																
kobieta	39	---	38	36	54	---	39	48	50	---	51	45	49	-	56	36
mężczyzna	61	++	62	64	46	++	61	52	50	++	49	55	51	+	44	64
Wykształcenie																
podstawowe	1	b.z.	4	5	1	++	10	12	3	---	15	10	3	b.z.	5	5
średnie	33	-	49	52	52	+++	67	36	54	---	61	52	36	+	49	55
wyższe	66	+	47	43	47	---	23	52	43	++	24	38	61	+	46	40
Zatrudnienie																
- aktualnie pracuje	71	+	85	88	57	+++	75	87	68	---	84	92	61	b.z.	81	90
Uczy się	19	b.z.	5	6	10	-	4	5	14	+	6	3	31	++	6	7
Polskie pochodzenie	13	b.z.	13	9	8	b.z.	6	4	17	-	14	6	18	++	8	10

Tabela 11. cd.

	Wielka Brytania				Kraje skandynawskie				Kraje Beneluksu				USA				Czechy i Słowacja		Włochy	Austria
	93	94	95	96	93	94	95	96	93	94	95	96	93	94	95	96	95	96	96	96
Płeć																				
kobieta	46	-	45	35	49	---	54	35	44	b.z.	57	42	38	++	38	39	43	50	46	38
mężczyzna	54	+	55	65	51	++	46	65	56	b.z.	43	58	62	---	62	61	57	50	54	62
Wykształcenie																				
podstawowe	3	-	3	2	1	---	22	2	2	b.z.	4	8	0	b.z.	11	4	1	1	0	1
średnie	23	-	46	43	29	---	56	40	29	-	51	49	14	b.z.	57	35	17	31	39	31
wyższe	74	+++	51	55	70	++	22	58	69	++	45	43	86	+	31	61	82	68	61	68
Zatrudnienie																				
- aktualnie pracuje	67	++	87	85	60	++	75	90	55	++	88	82	66	+	84	81	95	96	97	77
Uczy się	21	b.z.	4	10	29	-	5	6	31	---	5	12	24	b.z.	8	21	2	4	2	7
Polskie pochodzenie	19	b.z.	5	1	9	-	8	9	9	b.z.	3	9	19	b.z.	53	32	1	1	4	12

Tabela 12. Wiek turystów w Warszawie w latach 1993-1996* (w %)

Wiek (w latach)	Niemcy				Rosja				Pozostałe kraje b. ZSRR				Francja				Wielka Brytania			
	93	94	95	96	93	94	95	96	93	94	95	96	93	94	95	96	93	94	95	96
do 24	5	5	6	11	12	6	4	4	16	7	5	2	8	6	9	12	13	6	6	15
25-34	32	30	29	32	35	38	18	21	35	33	29	14	34	29	16	37	15	14	19	27
35-44	32	37	37	36	28	35	51	54	34	45	48	46	34	32	39	31	48	61	30	40
45-54	18	19	22	15	12	15	21	20	6	13	11	31	20	23	24	14	15	15	32	15
55-64	5	7	6	4	2	3	5	1	3	2	2	4	3	10	11	4	7	4	10	2
65 i więcej	1	1	—	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	1	2	2	—	2	1
brak danych	7	1	—	1	11	2	—	—	6	—	5	3	1	—	—	—	—	—	1	—

Tabela 12. cd.

Wiek (w latach)	Kraje skandynawskie				Kraje Beneluksu				USA				Czechy i Słowacja		Włochy	Austria
	93	94	95	96	93	94	95	96	93	94	95	96	95	96	96	96
do 24	6	2	3	6	4	4	7	13	7	9	5	8	3	4	6	7
25-34	15	18	21	22	23	13	27	18	21	16	23	23	19	22	22	10
35-44	41	39	28	49	42	18	38	42	30	55	42	48	41	47	51	41
45-54	19	24	17	20	24	51	26	13	22	17	22	18	31	25	17	25
55-64	11	6	18	3	7	9	2	7	17	3	7	2	5	2	3	10
65 i więcej	5	3	11	—	—	5	—	5	3	—	1	—	1	—	—	7
brak danych	3	8	2	—	—	—	—	2	—	—	—	1	—	—	1	—

* Na podstawie badań prowadzonych na przejściach granicznych w latach 1993-1996

Tabela 13. Cele przyjazdów do Polski osób odwiedzających Warszawę w 1996 r. (%)

Cele	Niemcy	Rosja	Inne kraje b. ZSRR	Francja	Wielka Brytania	Kraje skandynawskie	Kraje Beneluksu	USA	Czechy i Słowacja	Austria	Włochy
Typowa turystyka	41	33	19	62	36	51	55	38	64	44	63
Odw. krewnych, znajomych	14	12	9	12	18	33	22	24	50	29	30
Interesy, służbowe	42	59	53	26	50	41	26	45	47	49	36
Dorywcza praca	1	1	3	2	1	0	0	0	1	0	1
Zakupy	8	37	45	1	1	4	2	0	22	1	3
Motywy religijne	4	5	1	1	4	1	1	7	0	1	1
Odw.miejsca pochodzenia	5	1	1	3	2	2	8	24	1	2	2
Tranzyt	2	10	6	4	5	1	1	0	1	4	1
Inne	2	8	6	1	3	1	1	2	0	2	0

Tabela 14. Przedmiot krytyki w związku z pobytem w Polsce (%)
— NIEMCY

Przedmiot krytyki	1993		1994		1995		1996	
	Turyści odwiedzający Warszawę	Turyści odwiedzający Polskę	Turyści odwiedzający Warszawę	Turyści odwiedzający Polskę	Turyści odwiedzający Warszawę	Turyści odwiedzający Polskę	Turyści odwiedzający Warszawę	Turyści odwiedzający Polskę
wysokie koszty pobytu	9	7	8	5	7	6	25	22
daleka (kłopotliwa, uciążliwa) droga	16	14	11	12	11	12	15	15
trudności w organizacji wyjazdu	4	3	5	5	7	8	5	5
mała atrakcyjność turystyczna Polski	6	5	5	5	4	3	5	4
niedostateczna informacja o możliwościach i warunkach pobytu	16	12	9	8	4	3	7	7
niski standard oferowanych usług (hotele, gastronomia, transport)	29	21	18	13	9	7	11	8
stan sanitarny	34	35	28	20	13	11	22	18
inne	3	2	2	1	2	1	1	1

Tabela 15. Przedmiot krytyki w związku z pobytem w Polsce (w %)
— ROSJA

Przedmiot krytyki	1993		1994		1995		1996	
	Turyści odwiedzający Warszawę	Turyści odwiedzający Polskę	Turyści odwiedzający Warszawę	Turyści odwiedzający Polskę	Turyści odwiedzający Warszawę	Turyści odwiedzający Polskę	Turyści odwiedzający Warszawę	Turyści odwiedzający Polskę
wysokie koszty pobytu	46	49	59	57	43	44	40	27
daleka (kłopotliwa, uciążliwa) droga	9	10	1	3	5	5	10	8
trudności w organizacji wyjazdu	25	20	34	30	17	13	6	5
mała atrakcyjność turystyczna Polski	2	2	17	13	16	9	2	1
niedostateczna informacja o możliwościach i warunkach pobytu	19	16	5	6	8	6	5	3
niski standard oferowanych usług (hotele, gastronomia, transport)	16	13	5	7	4	3	4	2
stan sanitarny	12	13	7	10	6	9	3	3
inne	15	13	4	4	1	8	3	4

Tabela 16. Przedmiot krytyki w związku z pobytem w Polsce (w %)
— POZOSTAŁE KRAJE BYŁEGO ZSRR

Przedmiot krytyki	1993		1994		1995		1996	
	Turyści odwiedzający Warszawę	Turyści odwiedzający Polskę	Turyści odwiedzający Warszawę	Turyści odwiedzający Polskę	Turyści odwiedzający Warszawę	Turyści odwiedzający Polskę	Turyści odwiedzający Warszawę	Turyści odwiedzający Polskę
wysokie koszty pobytu	53	58	56	47	40	41	33	27
daleka (kłopotliwa, uciążliwa) droga	11	11	3	4	7	6	12	8
trudności w organizacji wyjazdu	22	20	24	21	20	14	3	5
mała atrakcyjność turystyczna Polski	3	3	16	13	4	7	1	1
niedostateczna informacja o możliwościach i warunkach pobytu	10	9	6	8	5	6	5	3
niski standard oferowanych usług (hotele, gastronomia, transport)	12	10	6	7	4	4	3	3
stan sanitarny	10	8	14	14	17	9	3	3
inne	13	11	4	6	8	7	3	4

Tabela 17. Przedmiot krytyki w związku z pobytem w Polsce (w %) — FRANCJA

Przedmiot krytyki	1993		1994		1995		1996	
	Turyści odwiedzający Warszawę	Turyści odwiedzający Polskę	Turyści odwiedzający Warszawę	Turyści odwiedzający Polskę	Turyści odwiedzający Warszawę	Turyści odwiedzający Polskę	Turyści odwiedzający Warszawę	Turyści odwiedzający Polskę
wysokie koszty pobytu	18	10	1	2	3	6	21	27
daleka (kłopotliwa, uciążliwa) droga	18	10	2	38	3	8	14	16
trudności w organizacji wyjazdu	6	4	14	9	4	4	5	6
mała atrakcyjność turystyczna Polski	9	7	3	2	1	2	5	5
niedostateczna informacja o możliwościach i warunkach pobytu	18	15	8	5	4	3	9	9
niski standard oferowanych usług (hotele, gastronomia, transport)	11	11	10	7	5	9	10	9
stan sanitarny	34	27	10	6	14	14	14	15
inne	6	5	2	2	-	1	1	1

Tabela 18. Przedmiot krytyki w związku z pobytem w Polsce (w %) — WIELKA BRYTANIA

Przedmiot krytyki	1993		1994		1995		1996	
	Turyści odwiedzający Warszawę	Turyści odwiedzający Polskę	Turyści odwiedzający Warszawę	Turyści odwiedzający Polskę	Turyści odwiedzający Warszawę	Turyści odwiedzający Polskę	Turyści odwiedzający Warszawę	Turyści odwiedzający Polskę
wysokie koszty pobytu	6	6	6	4	5	6	34	28
daleka (kłopotliwa, uciążliwa) droga	24	25	2	23	7	11	9	10
trudności w organizacji wyjazdu	4	3	1	1	1	4	6	6
mała atrakcyjność turystyczna Polski	5	8	1	1	3	6	4	3
niedostateczna informacja o możliwościach i warunkach pobytu	2	6	5	5	8	5	11	8
niski standard oferowanych usług (hotele, gastronomia, transport)	33	26	5	6	8	8	10	7
stan sanitarny	34	27	9	7	5	7	17	13
inne	9	8	5	4	-	-	-	1

Tabela 19. Przedmiot krytyki w związku z pobytem w Polsce (w %)
— KRAJE SKANDYNAWSKIE

Przedmiot krytyki	1993		1994		1995		1996	
	Turyści odwiedzający Warszawę	Turyści odwiedzający Polskę	Turyści odwiedzający Warszawę	Turyści odwiedzający Polskę	Turyści odwiedzający Warszawę	Turyści odwiedzający Polskę	Turyści odwiedzający Warszawę	Turyści odwiedzający Polskę
wysokie koszty pobytu	9	8	21	15	4	4	35	24
daleka (kłopotliwa, uciążliwa) droga	21	19	17	18	40	27	10	12
trudności w organizacji wyjazdu	7	8	2	2	3	5	4	5
mała atrakcyjność turystyczna Polski	5	7	5	2	-	1	7	7
niedostateczna informacja o możliwościach i warunkach pobytu	12	10	8	8	4	3	14	12
niski standard oferowanych usług (hotele, gastronomia, transport)	16	16	18	10	10	10	17	19
stan sanitarny	28	34	17	17	7	11	16	18
inne	11	7	2	3	-	-	-	-

Tabela 20. Przedmiot krytyki w związku z pobytem w Polsce (w %)
— KRAJE BENELUKSU

Przedmiot krytyki	1993		1994		1995		1996	
	Turyści odwiedzający Warszawę	Turyści odwiedzający Polskę	Turyści odwiedzający Warszawę	Turyści odwiedzający Polskę	Turyści odwiedzający Warszawę	Turyści odwiedzający Polskę	Turyści odwiedzający Warszawę	Turyści odwiedzający Polskę
wysokie koszty pobytu	22	16	29	15	34	9	20	20
daleka (kłopotliwa, uciążliwa) droga	19	19	2	12	12	11	12	14
trudności w organizacji wyjazdu	4	7	7	2	6	5	5	8
mała atrakcyjność turystyczna Polski	8	8	0	1	3	7	2	4
niedostateczna informacja o możliwościach i warunkach pobytu	10	12	5	11	7	8	11	7
niski standard oferowanych usług (hotele, gastronomia, transport)	21	15	12	8	7	7	11	10
stan sanitarny	35	25	13	13	6	10	17	20
inne	6	4	3	7	1	-	-	-

Tabela 21. Przedmiot krytyki w związku z pobytem w Polsce (w %)
— USA

Przedmiot krytyki	1993		1994		1995		1996	
	Turyści odwiedzający Warszawę	Turyści odwiedzający Polskę	Turyści odwiedzający Warszawę	Turyści odwiedzający Polskę	Turyści odwiedzający Warszawę	Turyści odwiedzający Polskę	Turyści odwiedzający Warszawę	Turyści odwiedzający Polskę
wysokie koszty pobytu	14	15	10	9	5	3	53	43
daleka (kłopotliwa, uciążliwa) droga	18	13	6	8	9	8	4	12
trudności w organizacji wyjazdu	10	8	4	4	10	7	13	11
mała atrakcyjność turystyczna Polski	8	5	0	0	6	6	2	4
niedostateczna informacja o możliwościach i warunkach pobytu	18	10	3	4	6	6	39	27
niski standard oferowanych usług (hotele, gastronomia, transport)	31	18	5	4	7	5	26	29
stan sanitarny	12	11	6	6	7	8	21	21
inne	12	12	4	8	.	.	.	.

II. Charakterystyka przyjazdów z wybranych krajów (grup krajów) o największej frekwencji

Przyjazdy z Niemiec

- W 1996 roku w stosunku do poprzedniego roku nastąpił wzrost średniej długości pobytu (5,3 noclegu).
- W takim samym stopniu korzystano z gościny krewnych i znajomych, więcej było osób przyjeżdżających na jeden dzień (bez noclegu), mniej korzystało z hotelu.
- Pod względem form organizacyjnych nie zaszły istotne zmiany — 3/4 przyjazdów to przyjazdy organizowane całkowicie indywidualnie.
- Wzrosła rola samolotu jako środka transportu, spadła nieco rola samochodu.
- Zaobserwowano procentowy wzrost liczby przyjazdów w celach turystycznych (w 1996 r. ponad 40%) i spadek rodzinno-towarzyskich (15%). W stosunku do poprzedniego roku nastąpił wzrost przyjazdów w interesach (w 1994 r. — prawie 50%, w 1995 r. — 30%, w 1996 r. — ponad 40%).
- Nieco mniej niż rok wcześniej przyjechało obywateli Niemiec polskiego pochodzenia.

Przyjazdy z Rosji

- W 1996 roku w stosunku do poprzedniego roku nastąpił wzrost średniej długości pobytu — 7,7 noclegu (głównie w przedziale 4-7 dni — 40%).
- Nieco mniej niż w ubiegłym roku korzystało z hoteli.
- Zdecydowanie wzrósł udział przyjazdów organizowanych całkowicie indywidualnie (do 76%), spadł udział przyjazdów w zorganizowanych grupach (do 21%).
- Największa różnica w stosunku do roku poprzedniego to wzrost osób przyjeżdżających pociągiem (prawie 40%) i spadek udziału autokaru jako środka transportu.
- Dominują przyjazdy w interesach (ostatnio w celach handlowych) — prawie 60%. Prawie 40% deklaruje przyjazd na zakupy. Co trzeci przyjezdny (można w badaniach wskazać kilka celów) przyjeżdża w celach turystycznych, do pracy 1-2%.
- Udział przyjezdnym z Rosji deklarującym polskie pochodzenie utrzymuje się na tym samym poziomie (4%).

Przyjazdy z innych krajów byłego ZSRR (oprócz Rosji)

- W latach 1993-1996 obserwujemy systematyczny wzrost średniej długości pobytu (w 1996 r. — 4,3 noclegu).
- Utrzymuje się poziom korzystających z hoteli, mniej jest osób nie korzystających w Warszawie z noclegu.
- W porównaniu z poprzednim rokiem nastąpił wzrost przyjazdów indywidualnych i spadek przyjazdów grupowych.
- Pomimo spadku dominują przyjazdy samochodem (59%), wzrósł udział przyjazdów pociągiem (29%).
- Główne cele przyjazdów to interesy (53%) i zakupy (45%), a w dalszej kolejności typowa turystyka (19%).
- Obserwujemy wyraźny spadek przyjazdów osób polskiego pochodzenia.

Przyjazdy z Francji

- W 1996 roku zdecydowanie wzrosła średnia długość pobytu (w 1995 — 3,0 noclegi; w 1996 — 5,7 noclegu).
- Spadła liczba korzystających z hoteli, wzrosła liczba odwiedzających Warszawę, ale w niej nie nocujących.
- W stosunku do poprzedniego roku nie zanotowano istotnych zmian pod względem form organizacyjnych z jakich korzystano: z wycieczką przyjechało 47% osób, całkowicie indywidualnie 44%.
- Zmniejszyła się nieco rola samochodu jako środka transportu, zwiększyła się nieco rola autokaru.
- Wśród celów przyjazdów podobnie jak w 1995 roku dominowały cele typowo turystyczne (62%), a w dalszej kolejności znalazły się przyjazdy w interesach (26%) i odwiedziny do krewnych i znajomych (12%).
- Co dziesiąty turysta z Francji deklaruje polskie pochodzenie.

Przyjazdy z Wielkiej Brytanii

- W 1996 roku w stosunku do poprzedniego roku nastąpił wzrost średniej długości pobytu (4.6 noclegu).
- Nastąpił zdecydowany spadek korzystających z hoteli, moteli, pensjonatów; wzrósł

odsetek tych, którzy będąc w Warszawie tu nie nocują.

- Nastąpił ogromny wzrost przyjazdów organizowanych całkowicie indywidualnie (z 49% w 1995 do 81% w 1996 roku) i spadek przyjazdów grupowych.
- Prawie 3/4 przyjazdów to przyjazdy samochodem osobowym, 1/5 — samolotem.
- W odróżnieniu od roku 1995 i podobnie jak w roku 1994, w 1996 roku dominowały biznesowe cele przyjazdów (co drugi); w dalszej kolejności najczęstsze były przyjazdy w celach typowo turystycznych (36%) oraz do krewnych i znajomych (18%).
- Tylko co setna osoba przyjeżdżająca z Wielkiej Brytanii deklaruje polskie pochodzenie (w 1995 roku co dwudziesta).

Przyjazdy z krajów Skandynawskich

- W 1996 roku w stosunku do poprzedniego roku nastąpił znaczny wzrost średniej długości pobytu — 7,4 noclegu (głównie w przedziale 4-7 dni — 39%).
- Zmniejszył się odsetek korzystających z hoteli, zwiększył się odsetek korzystających z mieszkania rodziny (znajomych) i osób, które były w Warszawie nie korzystając z noclegu.
- Nastąpił gwałtowny wzrost w porównaniu z rokiem 1995 (do poziomu z lat 1993-94) przyjazdów organizowanych całkowicie samodzielnie; w grupach organizowanych przez biura podróży przyjechał co dziesiąty turysta ze Skandynawii.
- Wzrosła rola przyjazdów w celach turystycznych (51%) i w interesach (41%); znaczący udział mają również cele rodzinno-towarzyskie (33%).
- Na tym samym poziomie utrzymują się przyjazdy osób polskiego pochodzenia (9%).

Przyjazdy z krajów Beneluksu

- W 1996 roku w porównaniu z rokiem 1995 wzrosła średnia długość pobytu (5,8 noclegu).
- Spadł nieco odsetek korzystających z hoteli, zwiększył się odsetek nie nocujących w Warszawie.
- Zwiększył się udział przyjazdów indywidualnych (51%), zmniejszył się udział przyjazdów grupowych (39%).
- Więcej osób przyjeżdża samolotem (23%), mniej autokarem (33%).
- Dominują turystyczne cele przyjazdów (55%), biznesowe stanowią 26%, odwiedziny krewnych — 22%.
- Co dziesiąty turysta z krajów Beneluksu deklaruje polskie pochodzenie (w 1995 r. - 3%).

Przyjazdy z USA

- W 1996 roku w porównaniu z 1995r. znacząco wzrosła średnia długość pobytu — do 18,7 noclegu (w 1995r. — 5.4); 3/4 osób przebywało co najmniej 8 dni.
- Wzrósł udział korzystających z hoteli, zmniejszył się udział korzystających z gościny krewnych lub znajomych.
- Podobnie jak w roku poprzednim dominują przyjazdy indywidualne 70%.
- 69% osób przyjeżdża do Warszawy samolotem, największy udział mają przyjazdy w celach biznesowych (45%), turystycznych (38%), oraz odwiedzenia krewnych i kraju pochodzenia (po 24%).
- Co trzeci turysta z USA to osoba pochodzenia polskiego (w 1995 — co druga).

BIBLIOTEKA IT
Archiwum Prac
Naukowo-Badawczych